

ข้อมูล ณ วันที่ 3 มีนาคม 2568

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลพินิจ

สถานีตำรวจภูธรคง

หลักการและเหตุผล

สถานีตำรวจเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุดหน่วยงานหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการที่จะปฏิบัติภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยได้แบ่งสายการบังคับบัญชาและสายงานการปฏิบัติต่างลักษณะและความรับผิดชอบแบ่งออกเป็น 5 สายงาน ได้แก่ งานสอบสวนงานสืบสวน งานป้องกันและปราบปราม งานจราจร และงานธุรการการสอบสวนคดี อาญาเป็นหน้าที่หลักสำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในงานด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นกระบวนการเบื้องต้นที่จะนำไปสู่อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ดังนั้น พนักงานสอบสวนจึงเป็นบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการสอบสวนโดยตรง จึงเป็นผู้มีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกยุติธรรม เบื้องต้นในกระบวนการสอบสวนให้แก่ประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง ทำให้พนักงานสอบสวน ต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับกฎหมายตลอดจนระเบียบข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยถ่องแท้เพราะหน้าที่หลักของพนักงานสอบสวนคือ การดำเนินการสอบสวนคดีอาญา และดำเนินการตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางคดีอาญาต่าง ๆ โดยหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนนั้น เริ่มมาจากการสอบสวนผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหายที่มาแจ้งความร้องทุกข์ ผู้ต้องหา พยาน ตลอดจนการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ แล้วมีความเห็นทางคดีว่าจะสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง หรืองดการสอบสวน เพื่อส่งสำนวนการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้ว ไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้พนักงานสอบสวนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในตัวบทกฎหมายต่าง ๆ แล้ว พนักงานสอบสวนยังจะต้องเป็นผู้ที่เอาใจใส่ในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วย เพราะจะต้องสัมผัสกับประชาชนโดยตรง ดังนั้นงานสอบสวนจึงมีความสำคัญในกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้นอย่างมาก พนักงานสอบสวน ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเป็นวิชาชีพ และมีความอิสระในระดับที่เหมาะสมจากการแทรกแซง รวมทั้งต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจรรยาบรรณ จึงจะสามารถปฏิบัติภารกิจที่กฎหมายให้อำนาจไว้ได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพพนักงานสอบสวนจึงถือได้ว่าเป็นต้นทางแห่งกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการรวบรวมพยานหลักฐานและสำนวนความเห็นในทางคดี จึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการยอมรับจากประชาชนทั่วไป

จรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของการสอบสวนคดีอาญา อันเป็นภารกิจหลักในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยมีพนักงานสอบสวนเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่นี้ ซึ่งการดำเนินการจะต้องมีความโปร่งใส สุจริต รวดเร็วเสมอภาคและเที่ยงธรรมอย่างแท้จริงโดยยึดหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขอประชาชน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญควบคู่ไปกับการรักษาความสงบสุขของสังคมและพัฒนาพนักงานสอบสวนให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณที่เหมาะสมต่อการดำรงไว้ซึ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรต้นธารของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่พนักงานสอบสวนจะปฏิบัติหน้าที่ให้สัมฤทธิ์ผลจึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนเป็นกรอบและแนวทางในการประพฤติปฏิบัติควบคู่ไปกับ “อุดมคติของตำรวจ” ที่ได้กำหนดไว้แล้วในประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีว่าด้วยจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนพ.ศ.2544ที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนและสังคมส่วนรวมมีดังนี้

- (1) พนักงานสอบสวนต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
- (2) พนักงานสอบสวนต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และยึดมั่น ในศีลธรรม
- (3) พนักงานสอบสวนต้องอำนวยความสะดวก ด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง โปร่ง และเป็นธรรมโดยปราศจากอคติ
- (4) พนักงานสอบสวนต้องกล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- (5) พนักงานสอบสวนพึงปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ เสียสละ และอดทน เพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความสะดวก
- (6) พนักงานสอบสวนพึงมีมนุษยสัมพันธ์ดี ด้วยความสุภาพอ่อนโยนมีเมตตาจิต และเต็มใจให้บริการประชาชน
- (7) พนักงานสอบสวนพึงหมั่นศึกษาหาความรู้ และพัฒนาตนเองตลอดเวลา
- (8) พนักงานสอบสวนพึงสำนึก และยึดมั่นในวิชาชีพการสอบสวน มีความภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีและวิชาชีพของตนเอง

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

1. ผู้บังคับบัญชาต้องเคารพสิทธิ ความมีอิสระในการสอบสวน ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ของพนักงานสอบสวน จะต้องไม่แทรกแซง ชี้แนะ หรือใช้อิทธิพลใด ๆ ให้พนักงานสอบสวน ทำการสอบสวน ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสอบสวน
2. ผู้บังคับบัญชา ต้องให้หลักประกันเรื่องความเป็นอิสระในการสอบสวน จะไม่ถูกแทรกแซงจากผู้บังคับบัญชา จากนโยบาย ลด เลือก รับผิดชอบ หรือจากผู้มีอิทธิพลได้โดยง่าย
3. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต กำกับดูแล และติดตามการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามกฎหมายกฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เช่น คู่มือการปฏิบัติงานหรือ หลักเกณฑ์ตามมาตรฐานของการการปฏิบัติงาน บนพื้นฐานความสุจริตและเป็นธรรม รับผิดชอบ และถูกต้อง ชอบธรรม ยอมรับนับถือ และโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน
3. ให้ผู้บังคับบัญชา ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และจัดให้มีคู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานหรือ หลักเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติงานที่แสดงถึงกระบวนการ ขั้นตอน และระยะเวลาการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เพื่อ เป็นกรอบการปฏิบัติงานอันนำมาสู่การลดการใช้ดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติงาน
4. จัดให้มี ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง ที่รับรองความเป็นอิสระของพนักงานสอบสวน ให้อำนาจการตัดสินใจที่ เกี่ยวข้องกับการสอบสวนและการรับผิดชอบการสอบสวน เพื่อแก้ไขปัญหาหลักของงานสอบสวน คือการการถูก แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ อันทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อกระบวนการยุติธรรมและความมั่นคงของ ชาติทั้งระบบ
5. มีมาตรการลงโทษ กล่าวคือดำเนินการทางวินัย อาญา ต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอิทธิพลอื่น ๆ ตามลักษณะของ ความผิด

6. เปิดช่องทางการร้องเรียน ให้พนักงานสอบสวน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ สามารถแจ้งข้อมูล/เบาะแส การแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เพื่อให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีมีการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวน จากผู้บังคับบัญชา นโยบายของผู้บังคับบัญชา จากผู้มีอิทธิพล หรืออื่น ๆ
7. รวบรวมข้อมูล เบาะแส การร้องเรียน และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากช่องทางการร้องเรียน แจ้งเบาะแสรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกเดือน เพื่อวิเคราะห์ ตรวจสอบ และดำเนินการตามกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน รวมถึงการควบคุมข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตลอดจนให้รายงานสรุปผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการให้ไปตามกฎหมาย ระเบียบ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ประกาศ สถาบันตำรวจภูธรคง

เรื่อง มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวน

.....

การที่พนักงานสอบสวนดำรงไว้ซึ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรต้นธารของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่พนักงานสอบสวนจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และทางราชการ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ต้องอยู่บนพื้นฐานของความจริงใจ ตรงไปตรงมา ไม่มุ่งหวังหรือแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้จากการปฏิบัติงาน และจะไม่ถูกแทรกแซงจากทั้งผู้บังคับบัญชาทั้งโดยตรงหรืออ้อมนโยบายรวมทั้งจากจากผู้มีอิทธิพลต่างๆ สถาบันตำรวจภูธรคงจึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการป้องกันการแทรกแซงการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อป้องกัน หรือลดโอกาสในการแทรกแซงการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวน
2. เพื่อส่งเสริมให้พนักงานสอบสวน ในสังกัดสถาบันตำรวจนครบาลทุ่งมหาเมฆ มีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่จรรยาบรรณของพนักงานสอบสวน
3. เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรคุณธรรมและโปร่งใส (Organization of Integrity) ของระบบราชการให้เข้มแข็งและยั่งยืน
4. เพื่อกำหนดมาตรการ แนวทาง และกลไกในการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลพินิจของพนักงานสอบสวน
5. เพื่อสนับสนุนและยกระดับการดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

แนวปฏิบัติในการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลพินิจ

1. ห้ามมิผู้บังคับบัญชา ในสังกัดสถาบันตำรวจภูธรคง เข้าไปแทรกแซงการใช้ดุลพินิจ ในการการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม
2. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น ในสังกัดสถาบันตำรวจภูธรคง จะต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กำกับดูแล และติดตามการปฏิบัติงาน ตลอดจนการ ใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน บนพื้นฐานความสุจริตและเป็นธรรม รับผิดชอบ ถูกต้อง ชอบธรรม ยอมรับนับถือและโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน
3. ให้พนักงานสอบสวน ในสังกัดสถาบันตำรวจภูธรคง มีอิสระในการสอบสวน ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อบังคับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสอบสวน โดยเคร่งครัด
4. ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นของสถาบันตำรวจภูธรคง ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และเป็นหลักประกันให้กับพนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้อง ชอบธรรมและตรงไปตรงมา จะต้องไม่ถูกกลั่นแกล้งโดยไม่เป็นธรรม

มาตรการการลงโทษ/การฝ่าฝืนแนวทางการปฏิบัติ

1. การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามประกาศ อาจถูกดำเนินการทางวินัย หรือดำเนินคดีอาญา หรือ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้บังคับบัญชาโดยตรงที่เพิกเฉยต่อการกระทำผิด หรือรับทราบว่ามีกระทำความผิดแต่ไม่ดำเนินการจัดการให้ถูกต้อง ซึ่งมีบทลงโทษทางวินัย จนถึงขั้นให้ไล่ออกจากราชการ
2. การไม่ได้รับรู้ถึงประกาศนโยบายฉบับนี้และ/หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถใช้เป็นข้ออ้างในการไม่ปฏิบัติตามได้
3. ผู้บังคับบัญชาตามคำสั่งกรมตำรวจ ที่ 1212/2537 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2537 มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ในปกครองให้ยึดถือและปฏิบัติตามนโยบายนี้อย่างเคร่งครัด

มาตรการการติดตามตรวจสอบ

1. ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรคง ประกาศเจตจำนงในการบริหารหน่วยงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี โดยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการตำรวจในสังกัด และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกทราบ
2. ให้ผู้บังคับบัญชาตามคำสั่งกรมตำรวจ ที่ 1212/2537 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2537 มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ในปกครอง ในสังกัด ให้ปฏิบัติตนเป็นไปตามประกาศฉบับนี้ กรณีพบการกระทำที่ฝ่าฝืนประกาศฉบับนี้ ให้รายงานผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรคง ทราบโดยเร็ว
3. สถานีตำรวจภูธรคง จะจัดให้มีการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัตินี้เป็นประจำทุกปี และจัดให้มีการทบทวนและปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติตามความเหมาะสม หรืออย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ
4. ให้ฝ่ายอำนวยการ สถานีตำรวจภูธรคง จัดทำข้อมูลสถิติการการแจ้งเบาะแส ร้องเรียน พร้อมทั้งปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไขแล้วรายงานให้ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรคง ทราบทุกเดือน

ช่องทางการร้องเรียน/แจ้งเบาะแส

1. ศูนย์รับแจ้งเบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ สถานีตำรวจภูธรคง
2. ทางไปรษณีย์ โดยทำหนังสือร้องเรียนถึง สถานีตำรวจภูธรคง เลขที่ 316 หมู่ 8 ตำบลเมืองคง อำเภอกอง จังหวัดนครราชสีมา 30260
3. ทางโทรศัพท์ หมายเลข 044-469191
4. ทางโทรสาร หมายเลข 044-459091
5. Email : saraban_kong@police.go.th

ประกาศ ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2568

พันตำรวจเอก

(รัฐวิบูลย์ อนันต์ติลลฤทธิ)

ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรคง